СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 101. Джерзи Ситі, Н. Дж., вівторок, 1 травня, 1934. VOL. XLII. No. 101. Jersey City, N. J., Tuesday, May 1, 1934. THREE CENTS.

ПРОТЕСТ ПРОТИ ВИТАННЯ ПОЛЬСЬКОГО ҐЕНЕРАЛА

ЕМБРІДЖ (Па.). — У неділю, 22 квітня, відбулися тут великі збори Українців для протесту проти офіціяльного витання містом польського ґенерала Галера, що командував військами, які окупували Галичину. На збори зявилися всі Українці без огляду на релігійні переконання. В організуванню віча брали участь провідники обох місцевих церков, католицької і православної.

На зборах ухвалено довжезну резолюцію, котра закидає генералови Галерови поломання свободи галицьких Українців та піддання силою їх під чужу владу, котра зазначилася нечуваними переслідуваннями релігійного й національного життя галицьких Українців. Збори постановили вислати до уряду міста делеґацію та просити його не витати офіціяльно ґенерала Галера.

Така делеґація справді відвідала міського борджеса та предложила йому протест горожан українського походження. Делеґація зазначила, що Українці не мають нічого проти людей польського походження, а тільки протестують проти тих, що потоптали ідеали, які вважаються святими в Америці. Вволяючи волю горожан українського походження, борджес Кол казав зняти з ратуша польський прапор, який виставлено для вшанування приїзду ґенерала Галера.

БОРОТЬБА ЗА РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Краєва Робітнича Рада видала перший том своїх рішень у ріжних спорах між робітниками й підприємцями, що виринають з виконування закона про відбудову краю.

Ці рішення звертають на себе загальну увагу головно вирішенням питання про репрезентацію робітників у таких спорах. Як видно з рішень, Краєва Робітнича Рада стоїть на становищі, що в таких спорах всіх робітників підприємства має представляти та юнія, котра дістала більшість голосів робітників. Юнія більшости, значить, має представляти теж меншість. Ця засада виразно противиться засаді пропорціональної репрезентації, якої держався президент Рузвелт і ґенерал Джансон при вирішуванню недавнього страйку мішіґенських автомобільних робітників.

Цей розлам у політиці провідників уряду має бути вирішений новим законодавством про полагоджування робітничих спорів.

КЛОПОТИ УРЯДУ З ТРУНКАМИ.

ВАШИНГТОН. — Джозеф Човт, директор „федеральної адміністрації алкоголю", заявляє публично, що, не дивлячися на відкликання прогибіції, в Америці продається ще дуже багато бутлеґерського алкоголю. Що більше, каже він, скількість безправного алкоголю не то що не зменшується, але збільшується. Безправні горальні, на його думку, продукують нині більше алкоголю, ніж горальні дозволені урядом. Він закликує уряд і нарід до поборювання лиха.

Серед вищих урядників назріває думка, що уряд мусить узятися до строгої кампанії проти бутлеґерства. Одним зі способів для переведення такої боротьби вважають обниження податку від алкогольних трунків.

БОРОТЬБА ПРОМИСЛОВЦІВ ПРОТИ УРЯДУ.

ВАШИНГТОН. — Представники групи промисловців, котрі виробляють тревалі товари, видали публичну заяву, в якій звертають увагу урядови, що аґітація уряду за підвищування робітничої заплати шкодить цим промислам та грозить багатьом промисловцям фінансовою руїною.

Ці промисловці заявляються теж за дальше обнижування годин робучого дня. Вони гостро критикують політику Краєвої Робітничої Ради.

ПОШУКУВАННЯ ПОЛІЦІЇ ЗА МАЧАДОМ БЕЗ ВИСЛІДУ.

НЮ ЙОРК. — Поліція вичерпала вже всі вказівки для пошукування бувшого президента Куби Мачада, котрого видачі домагається кубанський уряд, але Мачада не знайшла.

Федеральний уряд у Вашингтоні не цікавиться справою, бо, мовляв, він не дістав офіціяльного домагання видати Мачада.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ І РЕКЕТІРІВ.

ШІКАҐО. — Федеральний уряд перевів низку арештів серед шайки бандита Дилинджера. Між іншими арештовано Джана Дж. Мек Лефлина, бувшого стейтового посла, котрому уряд закидає звязки з бандою, яка викрала була сейнт-полського банкира, котрого опісля випущено за викупом в сумі 200,000 долярів. Мек Лефлина пущено на волю по зложенню 100,000 долярів кавциї.

Поліція ще не може похвалитися пійманням Дилинджера. Пішли чутки, що Дилинджер уже згинув. Федеральний уряд робить розслідн над цими чутками.

ЗНАЙШЛИ СИРОВИЦЮ НА „ПАПУГОВУ ГОРЯЧКУ".

Д-р Томас Риверс з Рокефелерівського Інституту для медичного розсліду прочитав професором медицини Ейльського університету відчит про винайдення сировиці для щеплення проти горячки, котру переносять папуги. Сировицю вже випробувано не тільки на звірятах, але й на людях.

23 ДІТЕЙ У ЗЛОДІЙСЬКІЙ БАНДІ.

Жіноча поліція в Кельні впала на слід рафінованої діточої злодійської банди, до якої належали 23 дітей у віці від 7 до 10 літ. Діти-злодії, що були незвичайно добре зорганізовані і справно „працювали", мають на совісти низку вломів до крамниць і ресторанів у Кельні, в яких робили великі шкоди.

ЧИ СПРАВДІ ПОЛІПШЕННЯ?

Міжнародне Бюро Праці в Женеві оголосило, що з усіх іміґраційних країв починають еміґранти масово вертатися до країв походження. Комунікат бюра підкреслює, що відносини в ріжних краях еміґрантів поправилися і тому вони вертаються. Миж знаємо, що еміґранти вертаються, бо їх просто викидають як безробітних і що після повору вони дальше безробітні.

ДИВАЧНИЙ ЗВИЧАЙ НА АНГЛІЙСЬКОМУ КОРОЛІВСЬКОМУ ДВОРІ.

Здається, що тільки на англійському королівському дворі був окремий вищий урядовець, який цілий Великий Піст наслідував піяння когута, щоб королівській родині пригадувати св. Петра, що вирікся Христа. Достойник цей розпочинав своє „урядування" у запусний вівторок, а кінчив на Великдень. Але король Юрій II. не знав того звичаю. Коли отже в 1727-р. перебував перший раз підчас Великого Посту в Англії і побачив високого достойника, що входить до прийомної салі і піє, думав, що він збожеволів. Король встав від стола і крикнув до слуг: „Звяжіть цього божевільного, бо він готовий накоїти лиха". Одначе приявні міністри успокоїли короля і пояснили йому, що той урядник сповняє тільки свій обовязок. Особливий цей звичай перетревав аж до 1882 року.

САМОВБИВСТОВО БЕЗРОБІТНОГО БАТЬКА РОДИНИ В ЧЕРНІВЦЯХ.

На передмістю Манастирище господар дому ч. 67 пішов рано до криниці по воду, як що дня. Та відро чомусь не йшло вгору. Він поглянув у криницю й побачив там на поверхні води трупа якогось чоловіка. З огляду на те, що криниця 8 метрів глибока, повідомив він поліцію, а заразом і вогневу сторожу, що негайно і явилися й витягнула трупа. Стверджено, що це труп 44-літнього Івана Склярського з Рошошевої вулиці. Склярський — різник і був занятий донедавна в фабриці Підсудка. Перед кількома днями виповідженно йому заняття. Не маючи чим прогодувати жінки й 3 дітей, рішився покінчити з собою.

ТРИ МІЛІОНИ ДОЛЯРІВ НА БОРОТЬБУ ЗІ ЩУРАМИ.

В Калькуті (Індія) помер на проказу якийсь багатій, А. Вадора, що залишив дуже цікаве завіщання. Прокази набувся Вадора від щура, що вкусив його в ногу. Це й сталося причиною, що Вадора зненавидів сильно щурів і ціле своє майно залишив на боротьбу з цими тваринами. По смерти Вадори засновано в Калькуті окремий банк, який має до розпорядимости 3 міліони долярів, а відсотками з тих грошей платить усім тим, що вбивають щурів. За кожний хвіст щура, який принесе хтось до банку, платять 1 цента. У звязку з тим в бідніших дільницях багато буде таких бідаків, що готові жити тільки з „полювання" на щурі. Англійський часопис, що подає цю вістку, додає від себе, що в Калькуті є така маса щурів, що той банк готовий скоро збанкротувати.

КАТАСТРОФА ПОЛЬСЬКОГО КОРАБЛЯ.

Польський корабель „Цешин" розбився біля острова Емот у Фінській затоці. Йому на поміч поспішили один ледолом і один ратунковий корабель. Ратункову акцію спиняла дуже сильна буря. Залогу розбитого корабля забрав свій поклад ратунковий корабель.

ЖИДИ НЕ ЛЮБЛЯТЬ ЦЕРКВИ.

В звязку з перенесенням столиці московської України з Харкова до Києва, вигнано з міста багато населення, головно тих Українців, котрі ще не забули про свою національність. Рівночасно з тим большевики мають взятися до будови величезних касарень, де будуть мешкати всякі большевицькі урядники. Ті касарні побудують на тім місці, де тепер стоять церкви й будинки Печерської Лаври. Большевики заложили в тім монастирі безбожницький музей, та, видно, мало ім того. Хочуть позбутися навіть будинків церков й монастиря, бо й ті ще разять їх погані очи. Отже добрі й міцні будинки звалять, а на те місце стане касарня для „червоних". На ту ціль розписали позичку. Не дивуємося тому, бо знаємо, що погано Жидови в церкві.

ЗБОЖЕВОЛІВ ВІД ГОРІВКИ.

В селі Дубівцях на Мазовеччині трапилося підчас весілля в господаря Суяка велике нещастя: в 2-гій годині вночі, коли гості забавлялися якнайкраще, нежданно пяний парубчак Ст. Галонзка добув револьвер і почав стріляти на всі боки. Він дав кільканадцять стрілів, вбив Станислава Суяка і його 24-літню дочку Овчарчикову, а важко поранив 4 інші особи. Пізніше втік у ліси та переховується в околиці Желехова. Поліція влаштувала за ним погоню.

І ТУРЕЧЧИНА НАКРУЧУЄ ЗВУКОВІ ФІЛЬМИ.

До численних держав, які сьогодні вже виробляють звукові фільми, прилучилася останніми часами і Туреччина. Перша турецька звукова фільма, в якій грають турецькі актори, а називається „Нібжу Авеілан", мала при премієрі в Стамбулі та на провінції великий успіх.

ВСЕЖ ТАКИ ЗВІЛЬНЯЮТЬ.

Всупереч запевненням французького уряду, що не будуть звільнювати з праці гірників-чужинців, такі звільнювання зачали. Виглядають вони так, що робітники дістають 6-місячну відпустку з оплаченням коштів поворотної дороги до краю. Поки що мають відїхати 5 тисяч робітників. Висилають головно робітників з Польщі. Доносять про те найновіші польські часописи.

МАЄМО НАЗВИ ВУЛИЦЬ.

Городенка, за винятком самого — до речі — невеличкого міста, має характер чисто сільський. Та в останніх часах іде приспішена акція надати Городенці бодай який-такий міський вигляд. До цього мабуть треба зачислити й уведення назв вулиць. Може воно і незле, та булоб іще краще, якби ті вулиці мали вигляд вулиць, щоб осінню та весною не треба було буквально потопати в болотах, а літом виверататися по вибоях. Коли вже місто, хай буде містом усюди! А тепер щодо назв. За винятком передмістя Котиківки, всюди назви майже виключно польські. В місті напр. нема ані однісінької української назви. Це хіба ігноранція та обида українського насeлення, що творить величезну більшість Городенки й, до речі, поносить усі міські тягарі нарівні. Та й ті українські назви зредаговано так, що стає людині досадно, бо насувається підозріння, що це все зроблено з розмислом, щоб викривити та зогидити їх назви. Прим. „Шевченки, Франки, Виговського, Лепкого, Романьчука, але зате Кулиша" і т. п. дивогляди. Це, міркуємо, не принесе маґістратови вякої чести, а в українського населення викличе тільки оправданий жаль з приводу цієї, сказавши просто, злоби, чи кпин.

ІНТЕЛІҐЕНТИ НЕ МАЮТЬ ПРАЦІ.

В Юґославії є 1,720 осіб, що покінчили високі школи, а не можуть дістати посади. Учителів без праці є в тій державі 1,700. Всіх безробітних інтеліґентів є там 5,200. Тому не дивно, що напр. у Мариборі один учитель став комінярем, другий кельнером, пятнадцять учителів працюють у фабриці як прості робітниці, а один професор став пекарем.

ПОЗОВ ПРОТИ ПРЕМІЄРА.

Одна будівельна фірма з Будапешту внесла позов до суду проти премієра Гембеша, домагаючися 25 пенґе відшкодування за наліплення відозв з його підписом на мурах будинку фірми, на якому заборонено будьщо наліплювати. Суд відкинув позов і навпаки присудив фірмі повернути 9 пенґе судових коштів, мотивуючи, що за наліплені відозви не відповідає підписаний на відозві, а реклямова фірма, що їх наліпила.

НОВА ГОЛОДОВА КАТАСТРОФА НА УКРАЇНІ

ЦІРІХ (Швайцарія). — Часопис „Нає Ціріхтер Цайтунґ" подає через свого кореспондента з Москви таке: „Дані радянської контролі про стан виживлення ріжних місцевостей України показують, що постачання муки, гречки, товарів з муки, цукру, риби, масла і товщів невистарчальні. Перший раз у Москві визнають, що на Україні, благословенним родючим краю радянської держави, бракує саме того, чого там звичайно буває надмір. Страшний голод над Волгою дванадцять років тому, що винищив кілька міліонів людности, викликав може фатальніший збіг обставин, ніж свідома політика радянського уряду. Занепад шляхів, яких узагалі дуже бракувало, що був головною безпосередньою причиною тодішньої катастрофи, можна було ще без особливого перекручування фактів засувати наслідками горожанської війни, що лютувала там по большевицькій революції. Але від того часу мав радянський уряд справді досить часу, щоб затерти всі сліди тих боїв. Колиж тепер у великій частині радянського Союза населенню бракує головних засобів поживи, себто коли там лютує голод, бо інакше не можна зрозуміти урядових вислідів радянської контролі, тому винувата лише земельна політика самих большевицьких можновладців. Ми протягом місяців вказували на основі певних повідомлень на те, що на Україні стало зростає брак засобів поживи. Москва або поминала це мовчанкою, або навіть виразно заперечувала. Але може вона дозволить принаймні тепер подавати правдиві відомости в надії, що добродійність капіталістичних „буржуазних" країв іще раз, як дванадцять років тому, вратує Совітчину від найгіршого". — (Укрбюро, Женева).

ПРИСУД У ЛУЦЬКОМУ ПРОЦЕСІ КОМУНІСТІВ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає за Польською Аґенцією Телеграфічною: Нині (14 квітня) при великому зацікавленні після 42-денної розправи видали присуд у великому комуністичному процесі. Суд видав присуд, який засуджує на вязницю 45 зпоміж 55 обвинувачених за приналежність до КПЗУ, що старається силою змінити устрій польської держави, а заступити його комуністичним. І так 14 обвинувачених засудили на 8 літ вязниці, 13 на 7 літ, 10 по 6 літ, одного на 5 літ, 4 по 4 роки та 3 по 3 роки. Десятьох увільнили. Засудженим відібрали горожанські права на 10 літ і засудили на заплату коштів розправи. Всім зарахували слідчий арешт по пів-четверта року. Підчас оголошення присуду обвинувачені для демонстрації стали співати по українськи інтернаціонал. Предсідник приказав усунути обвинувачених зі салі та після короткої перерви подав устно мотиви присуду. Прокуратор і оборона заповіли апеляцію.

ПОЛЬСЬКІ ШКІЛЬНІ ПРАКТИКИ В БЕРЕЖАНЩИНІ.

БЕРЕЖАНИ (Західня Україна).—Української мови навчання не признала Повітова Шкільна Рада ні одній українській громаді. Потрачено теж у багатьох громадах давні українські школи. Заведено польську мову навчання в таких громадах, з яких не було ніяких деклярацій за польську мову.

АРЕШТИ В УГНІВЩИНІ.

УГНІВ (Західня Україна). — З початком березня невідомі особи попереннали телеґрафічні дроти. З того приводу переведено численні ревізії по селах і відвезено до вязниці до Львова 22 молодих хлопців, котрих тяжко побито підчас дороги. В Піддубцях хтось пострілив команданта жандармерії, а в Карові війта. Вбито теж одного хлопця донощика до поліції. До Угнова прибули понад 100 поліцаїв.

ГАРКАВЕНКО ЗДОБУВ ЗОЛОТИЙ ПОЯС ДАНЦІҐУ.

ДАНЦІҐ. — У вільнім місті Данціґу відбулися минулого місяця тяжко-атлетичні міжнародні змагання, з яких вийшов побідником Українець Олександер Гаркавенко і здобув золотий пояс міста Данціґу.

ТЮРМА ЗА ЧЕСЬКУ ШКОЛУ.

СЕВЛЮШ (Закарпаття). — Окружний суд засудив 45 селян з Великої Копані за те, що виступали проти чеської школи в селі. В селі є коло 40 жидівських дітей і для них чеська влада зорганізувала аж дві чеські школи, і то в найліпших будинках, у яких дають дітям безплатно підручники і шкільні приладі. А українська школа міститься в розваленім будинку. Селяни виступили проти цього і за це їх засудили.

ДИТЯЧІ САДКИ „РІДНОЇ ШКОЛИ".

ЛЬВІВ. — „Рідна Школа" видвигнула клич: Кожде українське село повинно заснувати в себе дитячий садок на час пільних робіт. „Рідна Школа" займається приділюванням виховавниць до тих садків.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПЕРШИЙ ТРАВЕНЬ

До війни свято Першого Травня було гейби монополем соціял-демократів. Сьогодні воно втратило на своїм характері й то з ріжних причин. Бо от Совіти завзялися перебрати для себе патронат над тим святом. Кождого року роблять вони з нього свого роду „шопку", до якої підготовляються кілька місяців наперед. Хочуть перекричати всіх соціялістів і цілий світ своїми „кличами", своєю військовою парадою, своїми тенками, гарматами, мундурами. Намагаються виказати перед світом таку силу, і то головно військову, яка не дорівнює ніяким царським парадам, ніяким пострахам царів і кайзерів. І це називається в них „робітничою" маніфестацією.

Тепер, як доносять газети, і гітлерівська Німеччина святкуватиме Перший Травень. Але трохи інакше від большевиків. Наці не хочуть робити з цього свята військової паради. Навіть забороняють виступати в мундурах. Але зате під карою вимагають, щоб обовязково доставлено на параду до Берліна два міліони людей. Мабуть хочуть отим числом осягнути рекорд і тим побити Москву.

На ті дві величаві „паради" будуть тепер звернені очі всіх. І про те отим двом центрам найбільше йде.

Якжеж глядіти на те все з чисто робітничого становища? Чи добачувати в тих парадах дійсний поступ, дійсну робітничу силу? Думаємо, що ні. Оте все непотрібне. І безцільне. Бо з малих, добре зааранжованих свят є більша користь для освідомлення і розривки робітника, ніж з тої „муштри", яку запроваджують у Москві чи Берліні. Та аранжерам тих парад не йде саме про дійсне освідомлення робітника, а тільки про саморекляму, про маніфестацію грубої сили, яку маніфестують на лад давніх цісарів.

З українського боку треба в день Першого Травня пригадати те, що цей день був узнаний конституцією відродженої української держави державним святом. Тим українська держава заманіфестувала виразно, що вона розуміє робітниче питання і як до нього ставиться, коли визнала державним святом день, традиційно визнаний символом боротьби робітництва за його визволення зпід гнету капіталу.

Перший Травень має пригадувати далі українському робітництву, що кращу долю може воно здобути тільки боротьбою, а в першу чергу боротьбою за вільну українську державу, тусаму, яка вже заявила своє відношення до робітництва, коли визнала День Першого Травня державним святом.

ВЕЛИКДЕНЬ 1934 РОКУ В РИМІ

Великдень є завжди великим святом, — найбільшим святом християнського світу. Не дурно й наш український нарід надав назву „Великого Дня" саме дневи Христового Воскресення. Але Великдень 1934 року в Римі був для **Італійців** подвійним чи навіть потрійним великим святом, бо на цей день припадало замкнення Святого Року з ілюмінацією фасад і бань усіх чотирохсот церков Риму, і на цей же самий день призначено канонізацію нового святого, Дон Боска, священика, основника ордену Салізіянів, одного з найбільших італійських патріотів, що, працюючи для католицької церкви, ніколи не забував про свою Італію.

Перший раз в житті католицької церкви канонізація святого збігалася з найбільшим святом християнського світу. Перший раз в історії католицької церкви свято Воскресення Христового, не вважаючи на величезну силу паломництв з цілого світа, не вважаючи на ріжно **інтернаціональний** склад присутних в Римі на тому святі, набрало характеру італійського національного свята. І над тим нам варто спинитися.

Дон Боско був католицьким священиком, що залишався завжди вірним канонам і приписам католицької віри (інакше не міг би він дійти нині до слави вівтаря), завжди був апостолом добра і милосердя, найбільшого самовідречення на службі обездоленим: його серце було завжди повно любови до ближнього і та любов давала йому сили для перестанної діяльности, непереможної енергії. Коли біблiографи нового святого спиняються над „чудесами", що було діло Дон Боска, то вони всі однодушно визнають, що найбільшим чудом життя Дон Боска була власне та його творча організаційна енергія, що позволила йому, бідному священикови, позбавленому всяких засобів, залишити по собі таку могутню організацію, якою був і є орден Салезіянів. Коли в 1859 році Дон Боско дістав від папи дозвіл на свій орден, до нього належав лише один монастир з двома відділами, і 18 Салезіянами. В 1888 році, в день смерти Дон Боска, Салезіяни мали вже 112 монастирів, з котрих 62 було чоловічих з 1,224 членами ордену, і 50 жіночих з 489 „доньками Марії Допомічниці". Нині маємо 717 чоловічих монастирів з 11 тисячами Салезіянів, і 710 жіночих з 8,000 черницями. Крім того в ріжних країнах світа нараховують 200 місій салезіянського ордену з 1,600 місіонарами. Крім того орден має 4,973 ріжних виховничих інститутів, 127 ріжних професійних шкіл, з котрих 57 — хліборобських. Якщо додати до того ще вечірні школи, недільні школи та ріжні майстерні в після робітній час, то матимемо більш як 700 підприємств ремісничо-виховничого характеру. Треба додати ще до того девять шпиталів та три лазарети, які тримають Салезіяни, та 47 клінік, які мають салезіянські сестри. Крім того не треба забувати про 57 осередків допомоги італійським емігрантам, що їх тримають Салезіяни в Америці.

Можна було би ще говорити про школи Салезіянів, про організацію учнів, що, покінчивши ці школи, не поривають з салезіянською організацією, а продовжують бути її вірними співробітниками в справах виховання та добродійної допомоги, але це завело би нас задалеко. Ми хотіли тут лише відмітити дійсно величезні заслуги Дон Боска на службі католицької церкви. Але хочемо відзначити одночасно, що ця служба католицькій церкві зливалася у Дон Боска зі службою рідній Італії. Треба звернути увагу, що життя й діяльність Дон Боска припадали саме на ті часи, коли між новою Італією й Ватиканом зарисувався був такий конфлікт, що видавалося неможливим до полагодження: війська нової Італії силою зброї відібрали з рук папи Рим і проголосили його столицею італійського королівства. Папа відмовився визнати цей факт, хотів покинути Італію, називав італійську королівську династію „узурпаторською", а всіх італійських патріотів та державних діячів „безбожниками", що насмілилися піднести узброєну руку на намісника Христа на землі. І от в цей трагічний момент саме Дон Боско вживає всіх засобів, щоби заспокоїти папу бодай в деякій мірі, і осягає те, що папа вирішує залишитися в Римі надалі, замкнувшись у Ватикані, як добровільний вязень. Але Дон Боско тим не задовольняється. Замісць приглядатися до тої зграї, що почала ретельно копати прірву між новою Італією й Ватиканом, роблячи неможливим всяке порозуміння, Дон Боско навпаки уживає всіх сил, щоби знайти якусь компромісову формулу, в котрій і честь та добро католицької церкви були би вратовані і необхідности батьківщини й нової держави були би задовольнені. Він підтримує дуже добрі відносини з італійськими державними діячами, як от з „виклятим" з церкви Кавуром, як теж з Батацієм, а пізніше з Креспієм, і служить постійним посередником між Ватиканом і Квіриналом. Але пройшло аж 59 років, поки його мрія сповнилася, й Італія Мусолінія, фашистівська Італія, осягла порозуміння з Ватиканом. І папа Пій XI уважав своїм обовязком пригадати з цього приводу ту **патріотичну** діяльність Дон Боска, що багатьом видавалася з свій час — і певно й тепер ще видається ріжним „Назарукам" — не досить „католицькою": „На другий день після події, — сказав він, — що за неї тепер цілий світ дякує Богови, ми звертаємося думкою до Боска, цього великого, вірного й дійсно розсудного слуги римської церкви й Святого Престола. Осягнення порозуміння між Святим Престолом і Італією все панувало над всіма його думками і над всіма почуваннями його серця..."

По пятьох роках після довершення мрії Дон Боска католицька церква підносить його на вівтар, як святого, а фашистівська Італія святкує цю подію ще й окремо, в присутності Мусолінія, в капітолю. Римська католицька церква й фашистівська Італія уважали потрібним відповідно вшанувати память великого італійського патріота, що був одночасно вірним католиком й слугою церкви, і працював для слави Христового імення, але одночасно ніколи не цурався роботи для слави Італії, хоч на її чолі **стояли тоді атеїсти та масони.**

Думаю, що душа Дон Боска дійсно раділа з цієї Великодньої церемонії, бо вона означала для нього не лише визнання його особистих заслуг, але й особливого визнання правдивости того шляху, співпраці церкви з державою, на якій він увесь час вказував. Бо Ватикан, канонізуючи Дон Боска, цього національного італійського святого, за котрим стоїть нинішня фашистівська держава, і призначаючи його канонізацію саме на Великдень, виказав недвозначно, що католицька церква, не вважаючи на її універсальний характер, є дійсно і перш за все церква римська, і значить італійська. Не дурно фашистівський уряд визнав католицьку релігію за **єдину державну і національну** релігію. Не дурно Мусоліні визнав, що поширення католицтва є одночасно поширенням слави й впливу Риму, а значить й Італії. І не дурно, саме підчас канонізації Дон Боска, король Італії був **вперше** офіційно представлений підчас папської служби особою наслідника престола Умберта, для котрого поставлено спеціяльну трибуну, зараз же праворуч від папського трону. При всіх інших папських церемоніях для всіх членів чужих династій, монархів і принців, ставили звичайно одну спільну **трибуну ліворуч** папського трону. Цього разу, для самого наслідника італійського принца поставлено окрему трибуну праворуч. Мало того! Досі всі принци й монархи, які бували присутні на папських церемоніях, входили до базиліки св. Петра через **бічні** двері. Для принца Умберта вироблено цілком окремий ритуал: він увійшов до базиліки через головну центральну браму і пройшов через цілу базиліку поміж вишикуваним папським військом, ідучи тою самою дорогою, що й намісник Христа.

Це все дрібні факти, але вони є повні значіння, і не дурно такий поважний орган, як „Ле Там", орган французького міністерства закордонних справ, звертає на них велику увагу. Католицька Франція починає нервуватися, уважаючи, що папа робить занадто італійську політику. Але зрештою, як тому дивуватися! Адже папа є всеж таки і перш за все Італієць. Усі урядовці в Ватикані є Італійці. Урядова мова у Ватикані є італійська. Ціле оточення навкруги Ватикану є італійське. І навіть ота палатська ґвардія, що робить службу підчас відправ у св. Петрі, та вишикується лавами підчас приходу папи (а тепер й італійського принца Умберта) складається з **італійських державних урядовців**, які **дурно**, за саму честь, сповняють свою службу.

Для нас же, Українців, особливо для українських єпископів і духовенства, вартує запамятати, що навіть папа, повняючи свою службу голови універсальної церкви, ніколи не забуває про своє італійське походження та про інтереси Італії. А чи так ставимося ми, як Українці, до інтересу України?

Евген Онацький.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

ГЛИБОКА СТАРІСТЬ І НАЛОГИ.

Це питання знов порушили, як відомий паризький лікар, д-р Воронов, забажав розслідити вік Турка Зара Аги, котрий каже, що має 160 літ. Заро Ага приписує свій глибокий вік тому, що він не пив ніякого трунку. Пітер Полен, котрий недавно відсвяткував сто літ свого життя, нуркуючи в бистрім потоці та пливучи проти струї 35 ярдів під водою, каже, що все пив і курив.

Чомуж ці люди дають такі противні рецепти на досягнення старого віку? Чи не тому, що вони звертають увагу на зовсім припадкову справу, а не на сущну справу, яка справді має рішаючий вплив? Чи не подібні їх висновки до висновку дітей у німецькій великодній казочці, котрі, шукаючи по корчах яєць, які там розкинула пані, сполошили заяця й прийшли до переконання, що заяць виліз з яєць?

СМІХ І ПОВАГА.

Франзис Моргавз, професорка колеґії Гонтера та президентка історичного Вчительського Товариства Середних Стейтів, сказала в своїй промові на зборах цеї організації, що пуритани, котрим усі признають великі заслуги коло орґанізації кольоній та американської републики, були не тільки вправні робітники, добрі орґанізатори, але й щасливі люди. На доказ цього твердження вона наводила докази, що пуритани вміли сміятися.

Цікаве становище, яке йде в розріз з обовязковою повагою котра нахил до сміху вважає доказом легкодушности.

ЩО СТАЛОСЯ З МОДОЮ?

Що сталося з американською модою, котра колись була така строга, що на вулицях хлопці скидали соломяні капелюхи з голов прохожих, які їх ще далі посили після того, як диктатори моди казали їх більше не носити? Нині газетярі, що товаришили президентови Рузвелтови на яхті Астора, кажуть, що президент найліпше любив ходити в старім убранню та говорив газетярам, що найкраще любив би з ними розмовляти, якби й він і вони були вбрані в купелеві строї. Фотоґрафи показали президента в розпнятій сорочці без краватки. Другі знов фотоґрафи показали, що відомий англійський письменник Алдос Гокслі при своїм приїзді до Америки носив на місце краватки шкіру з гадюки.

При читанню таких новинок милосердя збирає чоловіка над людьми, які другу людину судять, відповідно того, як вона слідкує за модою.

ТЕЛЄФОН КОЛИСЬ І ТЕПЕР.

З нагоди процесу одного нюйорського лікаря проти телефонічної компанії ґазети підкреслюють відвагу лікаря головно на тій основі, що він пішов на процес проти телефонічної компанії, хоч вона відтяла йому телефонічну службу. Ґазети вважають телєфон конечним причандалом професії лікаря.

Тимчасом бостонська газета „Пост", подаючи вістку, що найстаршим „пренумератором" телефону в світі є д-р Ернест Лі Рой Томсон, лікар у Ню Гейвені, в стейті Конетикот, зазначує, що в 1878 році лікарі дивилися на телєфон як на смішну забаганку, а не на конечність. Цілий телєфонічний показчик мав дві сторони, півсотні імен, а місцевих абонентів було всього 11.

Скільки люди знали про телефон у тих часах, можна виносити з того, що австрійський цісар іще на початку 20-століття, як телефонічний дзвінок задзвонив, кричав, не піднімаючи слухавки: „Пожди! Зараз відповім!"

Гнат Крашанко.

ДВІ НЕВДЯЧНОСТИ.

(Історичне оповідання).

2)

Сидорович, не надумуючися, взяв дитину до себе. Сам був бездітний. Як би згодом показалося, що з хлопця будуть люди, загадав адоптувати його. Виховував його так, як би то бур його власний син. Таки зараз, скоро хлопець прийшов до нього, найняв для нього учителя.

Розворський нераз бачив того хлопця, коли приїхав до Львова і вступив до краму Сидоровича. Бувало, хлопчина прийшов з якоюсь вістю, призначеною для опікуна, або по якісь прикази. До Сидоровича все казав „дядько", тож Розворський гадав, що то справді сестрінець міщанина. Нераз погадав собі:

— Гарний хлопчина. Гарний і здоровий. Міг би вирости на доброго лицаря, або на першорядного дворака... як би був шляхтичем... Правдивим шляхтичем, не таким свіжо спеченим з міщанського тіста. Шкода, що такого Бог кинув між міщан. То цілком так, як би кинув „бісери між свині"!

Одної днини Розворський, приїхавши до Львова, зайшов до краму Сидоровича, щоби відобрати гроші, які повинен був дістати за воли, вислані Сидоровичем до Данціґу. В крамі не було Сидоровича. Був тільки малий Нестор Затурський.

— Дядько знали, що пан Розворський приїдуть і прийдуть сюди, Та його в якійсь важній справі покликали до ратуша. Мене лишили тут тільки на те, щоби панови Розворському сказати се, і переказати, що гроші вже є.

Розворський рішився дожидати Сидоровича в крамі. Став Нестора випитувати про се й про те. При тім виявилося, що хлопчина не є сестрінцем Сидоровича; що він взагалі не з міщанського роду, а з давного шляхоцького. З бідного, без широкої слави, не записаного літописцями, та все шляхоцького. Був „шляхотно урожденний".

На голові Розворського наїжилося волосся, коли погадав собі, що справжній шляхтич має опікуном міщанина, що практикує у купця, може й сам скотиться на суспільне дно і стане купцем... Шляхтич! Гербовий шляхтич, з діда-прадіда шляхтич... купцем! ... Шляхоцька братія не повинна позволити на таку профанацію шляхотської установи!

Чим більше Розворський балакав з Нестором, чим довше приглядався йому, тим більш хлопчина припадав йому до вподоби.

— З нього могли би бути люди! — думав. — З нього могли би вирости перла між шляхтичами... Як би ховався на дворі якого заможного шляхтича. З його очей видко, що то розумний і лицарський дух.

— Ще пару років, і з нього виріс би лицар — думав далі. — За пару років мені такий придавсь би. Сина не маю. Незнаю, чи буду мати. Сего хлопця я виховав би собі на отамана моєї міліції... Міркую собі, що Сидорович відступить мені його. Для купця такий хлопчище, то тягар... Таки возьму його. Не позволю, щоби шляхтич без власної вини зійшов на гандляра!

Рішившися так, Розворський спитав хлопця:

— Добре тобі тут, у Сидоровича?

Здивований таким питанням, глядячи Розворському просто в очі, відповів тоном обидженого таким питанням:

— А чомуж би ні?! Поминаю те, що дарованому коневи не заглядають в зуби... бо мене мій опікун з ласки держить у себе. Поминувши се, мені тут дуже добре. Тут мені ліпше, як було дома у моїх батьків. Не лиш тому, що дім опікуна заможніший, як був дім батька. У моїх батьків, я був лиш їх дитиною. Тут, я... сирота. У лихих людей, доля сироти гірка. У таких добрих, як Сидоровичі, сироті добре. Добрі люди все пильнуються, щоби сироти не оскорбити. Я се тут добре бачу, тож силкуюся не дати найменшої причини до невдоволення моїх опікунів.

— Не волів би ти їсти військовий хліб, як ось такий купецький?

Хлопець не відповідав. Аж по хвили шепнув зітхнувши:

— Годі!

— Він вже мій! — шляхтич погадав собі. — Водів би шаблю, як локоть.

Надійшов Сидорович і хлопця відіслав до хати. Коли полагодили справу, для якої Розворський приїхав до Львова, розпочалася балачка про інші справи. Розворський звів балачку на Нестора і спитав, чи не відступив би йому хлопця.

— Виховаю його на доброго лицаря-дворака.

— Хлопець не мій, — відповів Сидорович, — та мені було би жаль за ним. Я вже привик до нього як до власної дитини і жінка привикла. Бо, кажу вам, то добра дитина... Та не в тім головне, що ми любимо хлопця і привикли до нього. Головне се, що коли я вже взяв його до себе, то я також обезпечу йому будучність. Я дітей не маю. Гадаю хлопця адоптувати.

Розворського неначе щось кольнуло в печінку.

— Лячно подумати! — погадав собі. — Шляхтич, адоптований колтуном!... На таке шляхтич мав би зійти?

— У мене його будучність обезпечена, — тягнув далі Сидорович. — У вас, хоч би йому було дуже добре, він все був би лиш двораком-слугою.

Розворський хвилю думав, і каже:

— І я обезпечу йому будучність. Не заадоптую його, бо не позволяють дві причини. Одна та, що вже маю доньку і можу ще мати діти. Друга, та, що Рогач Затурських занікчемний герб для Розворських, щоби один з Рогачів міг попасти у нашу родину. Та я інакше обезпечив би Нестора. Дам йому таке виховання, що скрізь знайшов би хліб, як би відійшов від мене... хоч би й на королівськім дворі. Як прийде на те пора, то гідно ожению його. Коли би не далося маєтком жінки обезпечити його, то я дам йому який мій маєток. (Далі буде).

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписаний член тов. Любов, від. 370 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у тяжкім моїм положенню і недузі. Бажаю, якнайкращого розвитку У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Петро Климковський,
Ню Гейвен, Конн.

Я, нижче підписана, членця від. 99 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого розвитку нашій організації. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Ева Бурко,
Вилкс Бері, Па.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Свято Шевченка.

Культурні народи обходять рікрічно ріжні памяткові свята, в яких згадують тих, котрі причинилися в своїм життю до піднесення свого народу. Тому й клівлендські Українці, згуртовані в Комітет Злучених Організацій, якого предсідником є адвокат О. Е. Малицький уладили дня 24 березня з нагоди 120-літніх уродин і 73-літньої річниці смерти нашого незабутнього Кобзаря Тараса Шевченка радіовий концерт. На нім співав ново заложений Хор при Українськім Народнім Домі, під диригентурою п. Сорочинського. Промову про Шевченка виголосив англійською мовою адвокат О. Е. Малицький, а другого дня, себто 25 березня, відбувся в Українськім Народнім Домі величавий концерт.

Вступне слово виголосив д-р Михаленко, а головний реферат мав адвокат Малицький. Обидва бесідники передали історію життя і творчости Шевченка дуже докладно, а присутні прислухувалися промовам дуже уважно та нагородили бесідників щирими оплесками.

В концерті брали участь: хор української православної церкви „Бандурист", під проводом дякоучителя п. Станричука і хор Укр. Нар. Дому, під проводом п. Сорочинського. Обидва хори вивязалися зі своїх завдань дуже добре, бо за кождою точкою чути було оплески зібраних гостей. Декламацію виголосила п. А Гапівна, а сольо на пяні відограла п. М. Кисіль. По концерті заряджено збірку, котра принесла $37.66, котрі ухвалено затримати в Комітеті на започаткування будови пабятника Тараса Шевченка в парку в місті Клівленді, де вже є дdin започаткування будови памятниками інших народностей.

Присутній.

—o—

ДІТРОЙТ, МІШ.

„Жіночий Світ".

З весною все оживає і відроджується.

Це закон могучої природи. Мабуть і для нашого жіноцтва настала весна пробудження і розвитку. Не диво, бо місяць травень так як би став символом розвитку нашого жіноцтва.

В травні 1925 р. оснувався Союз Українок Америки в Ню Йорку.

В травні 1932 р. відбувся Перший Жіночий Конгрес, скликаний Союзом Українок в Ню Йорку.

І дня 12. травня 1933 р. появилось перше число „Жіночого Світа" в Дітройт.

А ось в суботу, дня 12. травня, усі чотири відділи С. У. А. в Дітройт святкуватимуть першорічний ювилей „Жіночого Світа".

Нераз стрічаємося з запитанням: Чому наш нарід знаходиться під правлінням інших народів? Чому ми, маючи за собою історію, повну світлих подій, сьогодня розірвані на чотири части? На це питання можна почути таку гірку відповідь: Причиною нашого народнього горя є головно те, що в громадському життю працювала лише половина народу, себто мужі, а жінок майже ніде не було видно.

Та часи зміняються. Українська жінка йде вперед. Оснувала свою організацію „Союз Українок", а тепер здобулася на свій журнал „Жіночий Світ". Поки не було своєї організації, ріжні товариства завязувались, однак, не маючи опертя, по короткім часі завмирали безслідно. Сьогодня відділи С. У. А. ланцюхом обвели майже всі українські кольонії в Злучених Державах, а звязує їх централя С. У. А. в Ню Йорку.

Тепер жіночі товариства мають перед собою ціль, для якої працюють, мають „Жіночий Світ" і „Союз Українок". Коли є свій журнал, все знайдеться щось написати до нього і щось прочитати в ньому, є для чого працювати і про що дбати.

Не всі однак наші жінки мають змогу належати до С. У. А. і брати активну участь в товариській праці. Та ці повинні принаймні вчащати на ріжні підприємства, уладжувані Союзамя Українок.

В Дітройті маємо ще інші три жіночі товариства, які не є відділами С. У. А., але всі вони є наші і мають якусь добру ціль, для якої завязались. Просимо і ці товариства взяти участь в ювилейнім бенкеті „Жіночого Світа".

Звертаємось також до чоловіків, котрі розуміють вартість свідомої жінки - громадянки, щоби приглянулися ближче нашій праці й нашим змаганням.

„Жіночий Світ", це світ нашої України тут, в Америці. Українська громада повинна піддержати цей наш журнал і в річницю його ювилею обдарувати його і вивінувати, бо це наш здобуток. Ми повинні ним дорожити і допомогти української жінки до кращого завтра.

Ю. М. Ш.

ПРОТОКОЛ

1 річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Гренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(33)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Опісля наступила дискусія над звітом завідателя „Свободи", П. Маційовського. В дискусії над тим звітом забирають слово радні І. Лисак, М. Бусько і контрольор А. Пашук.

Радний І. Лисак завважає, що деякі великі оголошення, як наприклад „Локі Страйк", забирають забагато місця в часописі. З таким закидом він стрінувся вже зі сторони багатьох членів, а тому питає, чи таких оголошень не можнаб оминути.

Завідатель „Свободи" відповідає, що він не мав би нічого проти цього, щоби таких великих оголошень не поміщувати, одначе тут треба звернути увагу на той факт, що без оголошень не можна би було видавати ґазети. Самі вкладки, які платять члени за часопис, не вистарчають на покриття тих видатків, що є получені з видаванням дневника. Заки дістанеться оголошення від якоїсь більшої компанії, то над тим треба добре попрацювати, бо такі оголошення самі не приходять. А саме ті великі оголошення є важною опорою для часопису. Отже треба бути вдоволеним, коли їх взагалі можна дістати.

Тому, що запити головних урядників М. Буська, І. Гузара і А. Пашука торкалися таких справ, які відносились до дискусії над звітом відповідального редактора, то відповідь на ті запити відложено до часу, коли вже прийде черга на дискусію дотичного звіту.

На внесення радного А. Шаршоня, поперте радною О. Придун, принято звіт завідателя „Свободи" та уділено йому вотум довіря одноголосно.

Тут голоситься до слова радний І. Гузар та заявляє, що в четвер, 22 лютого, в день свята Вашинґтона, відбудеться в Ню Йорку ювилейне свято з нагоди 40-ліття У. Н. Союза і на те свято місцевий ювилейний комітет запрошує ввесь головний уряд У. Н. Союза.

Над цею справою вивязалась дискусія, у висліді якої запала ухвала, щоби не відбувати на 22 лютого нарад головного уряду, а натомісць всі урядники повинні ранком того дня удатись до церкви на панахиду за померших членів У. Н. Союза, а пополудні взяти участь у ювилейному святі.

На тім закінчено наради в год. 7. ввечір.

ТРЕТІЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Головний предсідник відкрив збори в год. 9.15 рано і по ствердженню присутности всіх головних урядників приступлено до наступної точки програми, а саме, дискусії над звітом головної контрольної комісії.

До слова в дискусії над тим звітом голоситься радний І. Гузар і заявляє, що, на його думку, контрольна комісія не мала належної підстави до скликування тих зборів, які відбулися в листопаді 1933 р. в справі розвязання 14 відділу екзекутивою У. Н. Союза. Я на припоручення екзекутиви розслідив докладно ті причини, якими екзекутива опісля руководилася в розвязанню того відділу, а які були проголошені у „Свободі". Тому вважаю, що не було потреби скликати спеціяльних зборів контрольної комісії, спричинюючи тим видатки для організації, які можна було зовсім добре оминути. Також мушу тут ствердити, що, покликавши мене на ті збори, деякі члени контрольної комісії поводилися зі мною так, немовби то я був тою обжалованою стороною, а не 14 відділ.

У відповідь радному І. Гузареви забирають голос всі три члени контрольної комісії та висказують такі думки: Коли 36 членів бувшого 14 відділу прислали до контрольної комісії апеляцію від рішення екзекутиви, то нашим обовязком було ту справу докладно розслідити та видати відповідне рішення. Такого рішення ми не могли видати без зборів комісії. Власне вже підчас нашого засідання ми отримали від урядників бувшого 14 відділу відділові книжки, які 14 відділ відмовився видати екзекутиві. Саме ті книжки помогли нам найбільше до скорого вирішення цеї справи та до одобрення рішення екзекутиви щодо розвязання дотичного відділу. Апеляційна процедура, якою ми послугувалися підчас наших зборів, могла може видатись острою, одначе ми хочемо тут запевнити радного І. Гузара, що ми були далекі від того та не мали ніколи на думці, щоби нашим поступованням когонебудь вразити.

По вичерпанню дискусії над звітом контрольної комісії радний І. Ваверчак ставить внесення, а попирає А. Шаршонь, щоби приняти звіт та уділити їй вотум довіря. Внесення перейшло одноголосно.

З черги наступила дискусія над звітом відповідального редактора, д-ра Л. Мишуги. До дискусії голосяться такі головні урядники: І. Гузар, М. Бусько, С. Слободян, Д. Капітула, А. Пашук, В. Малевич, Г. Євусяк і О. Придун.

Радний І. Гузар підносить, що він нераз чув закиди зі сторони деяких членів, що Обєднання вживає „Свободи" для своїх оголошень і за ті оголошення не платить.

Д-р Л. Мишуга відповідає:

Справа фінансових оголошень „Обєднання" у „Свободі", як і справа звітів із засідань і конґресів Обєднання, була порушувана на конвенціях У. Н. Союза в Рачестер і Нюарку. На пропозицію покійного Семена Ядловського конвенції вирішили, що треба поміщувати в такий спосіб, як це було практиковане, вважаючи справи Обєднання загально-народніми, якими завжди „Свобода" й У. Н. Союз займались і які є в програмі їх праці.

Радний М. Бусько завважує, що у „Свободі" трапляються нераз помилки, а зокрема старокраєві новинки є нераз два рази поміщувані.

Д-р Л. Мишуга:

Помилки є в найбільших американських ґазетах, де працюють тисячі робітників. І річ ясна, годі, щоби ми були щодо цього виїмком, особливо, коли для щоденника призначено дві редакційні сили й один коректор.

Старокраєві новинки передруковується з ріжних старокраєвих ґазет і тому зайде часами випадок, що новинка буває повторена. Буде більше сил, буде більша увага, то тоді таких випадкових недомагань не буде.

Радний С. Слободян запитує, чи і хто з редакторів перечитує ті фейлетони, які поміщується в „Свободі", та чи можна запобігти тому, щоби деяких неінтересних фейлетонів не поміщувати. Є також домагання членів, щоби замісць деяких старокраєвих новинок поміщувати на першій стороні „Свободи" новинки про спорт.

Д-р Л. Мишуга:

Фейлетони завжди перечитує один з редакторів. Є слабші і ліпші. За таку ціну, яку ми платимо на рік за фейлетони, можнаб купити ледви один невеликий добрий фейлетон, повість, чи спомини, який вистарчав би найбільше на один місяць, а що робити з дальшими 11 місяцями в ґазеті? Хіба красти і передруковувати повісти чи інші літературні річи без ніякої винагороди авторам, бо грошей на заплату нема.

Щодо новинок на першій стороні „Свободи", то годі писати про спорт на першій стороні. Про спорт пишемо, але на останній стороні, або в „Юкрейнієн Вікли".

(Далі буде).

— Прошу вас, чи в цьому домі жие пан Птах?

— Так, на другому поверсі жие пан Синиця.

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ.

З новіших поступлень до Музею треба насамперед зазначити останній дар українського ґравера В. Масютина (Берлін), який у своїй праці над серією ґравюр українських гетьманів викінчив велику дошку гетьмана Мазепи й один з перших відтисків з неї надіслав до Музею. Одночасно з цим Музей одержав від чемпіона світа, борця Гаркавенка, жовто-блакитну стрічку зі знаком тризуба, в якій Гаркавенко здобув чемпіонат світа в Берліні р. 1934.

Крім того Музей одержав світлину групи з участю найбільшого сучасного українського ґравера Масютина і світового чемпіона Гаркавенка.

Інж. К. В. Коваль передав до Музею архів свого покійного батька, проф. В. Коваля, а в ньому кілька наукових праць з аґрономії, готових до друку.

П. Я. Олексюк з Брісселі надіслав до Музею рідкі фотоґрафії українського війська, а саме: знимки української гарматної групи синьої дивізії коло Ковеля р. 1917 і тогож року знимку І. корпусу ґенерала Скоропадського.

Д-р М. Аркас, син відомого Історика України, пожертвував Музееви свою збірку періодичних видань, яка складається з кількасот примірників ріжних назв українських і чужих часописів. Між українськими найбільше видань еміграційних з рр. 1921—1924, а також багато галицьких, буковинських і закарпатських. Є чи неодинокий тепер примірник Миколаївського Бюлетеня з р. 1919; між чужими найбільше російських з українікою, а також дуже багато балканських, німецьких, ріжних кавказьких народів і т. д. Крім того д-р Аркас передав музееви збірку театральних афішів і програмок, а між ними одна з 1892. р.

Д-р Сокологорський передав до Музею цікавий документ, знайдений р. 1920 в Новій Ушиці на Поділлю. Цей документ з сурґучною печаткою датований 28. квітня 1856 р. Ним поміщик чернигівської ґубернії, Олексій Соколовський, віддавав в обмін інжинір-підполковниці Бальбині Бережнековій, свою кріпачку Гапку Татаринову,

Разом з тим д-р Сокологорський передав до музею архів амбуляторії Чесько-Українського Комітету в Празі. Документи цього архіву, з огляду на лікарську таємницю, лишаються запечатаними протягом 50 літ.

Голод на Україні поставив перед Музеєм Визвольної Боротьби України завдання: зібрати якнайповніше всі памятки й документи, що торкаються як самого голоду, так і акції боротьби з ним. Музей збирає літературу про голод (його причини, явища, наслідки), мапи поширення голоду, статистичні дані, відозви, листування, оповідання й інше, свідоцтва очевидців, відгуки в пресі, особливо в чужинецькій, звіти, записки й ріжні матеріяльні памятки голоду. Музей звертається до всіх організацій і комітетів боротьби з голодом, що повстали тепер у ріжних країнах, і просить допомагати йому в комплектуванні цього матеріялу, а рівночасно просить також зберегти й пізніше передавати до Музею їхнє діловодство й архіви з усіми зібрами памятками й документами.

Адреса Музею Визвольної Боротьби України:

Ukrajinske Museum,
Praha-Zizkov,
Karlova 14,
Czechoslovakia.

Комірник з четвертого поверха прийшов жалітися господині, що підвищила йому комірне.

— Чому ви підвищили мені комірне? Яж жию на четвертому поверсі, а займаю всього одну кімнату.

Господиня:—А по правді, то ви виходжуєте найбільше сходів.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МІЛВОКІ, ВІС.

На інвалідів.

Зібрав секретар, Н. Кудринський, від 103 У. Н. С. на допомогу інвалідам такі жертви: Г. Дац і О. Яковищин по 1 дол.; Т. Танін, І. Бірський і І. Гасяк по 50 ц.; А. Борис 25 ц. Разом $3.75.

Гроші вислано через Обеднання.

Теодор Барсук.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

З забави на визвольну боротьбу.

З нагоди уродин п. Евгена Сіткевича, якому минув 21 рік 5-го квітня, влаштовано у Великодний Понеділок несподівану забаву. На забаву крім родини і знайомих зійшлося поважне число тут родженої молоді, яка гуртується в організації „Молоді Українські Націоналісти" (МУН) при ОДВУ і при хорі ім. о. Кощиця. Гром. Сіткевич є діяльним членом обидвох організацій. Забава велася в дуже примірний спосіб. Підчас вечері промовляли о. Іван Савчук, парох укр. прав. церкви, п. Андрій Пташинський від хору і п. Свистун від ОДВУ.

Тогож вечора через українську радіову програму виголошено таке желання тов. Сіткевичеви від Відділу ОДВУ ч. 12:

„З нагоди уродин свого молодого, але діяльного члена, п. Евгена Сіткевича, члени Відділу ОДВУ, ч. 12, бажають йому прожити довгі літа і працювати для свого рідного, славного українського народу.

„Стаючи дорослим козаком, памятай, що в праці для Українців є багато колод, які одначе ніколи не повинні зневірити тебе. Колоди відсувай, чоло високо тримай, і сміло дивись противникови в очі, тоді праця твоя все буде успішна".

Підчас забави гості зложили на визвольну боротьбу $20, які вислано до краю через Обеднання.

Гість.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й.

На Рідний Край.

На мітінґу Українсько-Американського Горожанського Клюбу, на внесення Льва Завойського, предсідника Клюбу, члени ухвалили дати з каси коляду на Рідну Школу на Лемківщині в сумі 10 дол., І. Урбан, предсідник від. 21. ОДВУ, вніс, щоб члени зложили коляду від себе, що хто може, на боєвий фонд. Це внесення підпер Петро Ковальчук. Члени зложили коляду при столі на руки предсідника Клюбу, яку віддано касієрови від. 21. ОДВУ. Зложили коляду слідуючі: В. Мадараш, І. Урбан, П. Ковальчик, С. Чайковський, О. Спяк, С. Михасів, П. Риганич, Т. Яхвак, С. Ковальчик по 1 дол.; В. Футулуйчук, Л. Завойський, В. Вовчук, В. Гобляк і М. Мадараш по 50 ц.; М. Завойський, М. Спяк і А. Кріль по 25 ц.

П. Спляк,
секретар Клюбу.
В. Футулуйчук,
секретар 21. від. ОДВУ.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

Коляда на Рідну Школу.

Тов. „Молодечий Клюб" при укр. кат. церкві занялося колядою на „Рідну Школу". Колядували: Миколай Беднарчик, Йосиф Качмарський, Надія Худоба, Анна Пейко, Анна Буцяк.

Зложили коляду по $1: Т. Голембовський, Й. Харко, Й. Петрик, Ю. Датків, М. Тижбір, А. Беднарчик, Г. Новосад, Гр. Калитка, М. Ковальчук, В. Петрів, Р. Петричкович, В. Лучка, В. Качмарський, П. Струк, Ґеретина Яцишин; по 50 ц.: о. М. Строцький, П. Маргаль, Г. Петричкович, Я. Стичкович, П. Ковальчук, П. Бойко, В. Сенедяк, М. Пейко, В. Романець, І. Струса, В. Ґолей, М. Завінський, Анна Буцяк, П. Мигаль, М. Заворотний, М. Борса, Марія Хруняк, П. Хруняк, Марія Бурин, Катерина Худоба, С. Сенедяк, П. Кухар, В. Максимич, Марія Кухар, С. Шемін, А. Кірилюк, В. Качмарський (мол.), М. Качмарський, М. Тупицький; А. Стець 25 ц. — Зібрано коляди $29.75. З того розхід, заплачено за автомобіль по коляді $2. — Вислано через Обеднання на „Рідну Школу" $27.75.

Микола Беднарчик.

Панство Пажуки приймили нову наймичку. Вона не знається на „доброму тоні" та що вечора йде спати, не сказавши своїм господарям навіть: Добраніч!

Пані Пажукова звернула наймичці увагу, що як іде спати, мусить бодай сказати: Добраніч.

На другий вечір наймичка на ввесь голос кричить: Добраніч! саме як пані слухає радіо. Пані скартала наймичку, що може те саме сказати зовсім тихо.

День опісля в Пажуків є гості. Наймичка входить до кімнати та каже панови шепотом:

— Я вже йду спати!

Полісмен приходить до катиринкаря тай каже:

— Ходіть зі мною!

Катиринкар: — Добре, а що будете співати?

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ.

(97).

Copyright, 1933, by Edgar Rice Burroughs, Inc. Distributed by United Feature Syndicate Inc.

„Що це таке, Зоантролю?" — шепнула Талляскара, показуючи на постать, що причукнула під стіною. Тарзан скочив скоро до оборонної позиції. В правій руці він держав меч, у лівій свічку. Він діткнувся рукою постаті і вона в тій хвилі звалилася на землю.

„Це був чоловік", сказав Тарзан", але він уже неживий багато років. Він був прикутий до стіни". „Тут є їх ще більше", сказав Комодофльоренсаль. „Кажуть, що цей коридор є сполучений з мешканням одного дуже могучого Вельторісмакусіяна".

Тунель нагло обнижився до нижчого поверха, і вони зайшли до великої салі, яка була багато більша від інших. На землі лежали тіла багатьох людей. Як вони задержалися при тій кімнаті, почули звук багатьох людських голосів...

З огляду на те, що багато днів минало, а Тарзан усетаки ще не вертався домів, його син став непокоїтися. Накінець Корак, син Тарзана, постановив піти з відділом найскорших і найвідважніших Вазірів шукати батька.